

לבינו, תורה ולהאמירה

קובץ חידושי תורה
שנכתבו על ידי תלמידי חכמים מופלגים
מאנשי שלומינו שיחיו

יו"ר ע"י
"מפעל התורה דחסידי קרעטשניף"
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אול תשפ"ד לפ"ק פעה"ק ירושלים תובב"א

וכ"כ בשל"ה הק', והביא מספר כסא אליהו שכ' כדרך הראשון הנ"ל ועי' שם בשם השושנים לדוד שגם הוא ס"ל דגם בשבת הי' דרכם לקום באשמורת וכמו בחול ועיי"ש מה שנחלק על ראיותו בזה, אבל השע"ה פסק בסי' רפ"א כשיטת הב"ח שבשבת מאחרין לקום משום השינה שהוא עונג שבת.

דומיא דמ"ש הרמ"א (סי' רל"ה) בזמנינו שקוראים לביהכנ"ס עכ"ל ואפשר שלענין זה עכ"פ יש לסמוך גם על וועקער זייגער, וזה מצוי גם לפעמים שמתעורר סמוך לעלות השחר כדי לעשות צרכיו וכדומה ולפי"ד מותר מעיקר הדין לחזר ולישן דהוה כמו סעודה קטנה.

זמן קימה בשבת ויו"ט

זמן המאוחר ביותר שצריך לקום

ועד כה הי' דברינו בס"ד בענין זמן קימה לכתחילה ועוד רגע אדבר מתי הוא הזמן המאוחר ביותר שצריך לקום בבוקר, דהרמ"א כ' ועכ"פ לא יאחר זמן התפלה שהצבור מתפללין ע"כ וזה פשוט שאין כוונתו שיקום קודם זמן תפילה שהרי צריך לקום גם לקרות קרי"ש שזמנו קודם לסוף זמן תפילה אלא כוונתו שאם יש ציבור מתפללין בעיר צריך הוא לקום כדי שלא יתבטל תפילה בציבור.

ולענין זמן קימה בשבת קודש כ' ביפה ללב ח"א סי' א' אות ג' שהביא מעולת תמיד דמ"ש בשו"ע שיהא הוא מעורר השחר זהו דוקא בימות החול ולא בימות שבת ויו"ט זולת יום כפור, וכ' ע"ז היפ"ל דאין ראוי לזה מדברי הרמ"א סי' רפ"א שכ' ונוהגים שבשבת מאחרין יותר לבוא לבית הכנסת מבחול די"ל דאין כונת הרמ"א שלא יהא מעורר השחר לקום באשמורת דאימא אה"נ שיהא מעורר השחר אפי' בשבת שלא על ההליכה לבית הכנסת ולהתחיל סדר תפלה הוא דקאמר דמאחרין לכא לבהכ"נ ואה"נ שיושב ולומד הוא בביתו וקורא כדרכו וכמעשהו בחול כך מעשהו בשבת ויו"ט, אמנם שוב הביא מכמה פוסקים דכונת הרמ"א הוא שאינן מתעוררין לקום באשמורת קודם עלוה"ש כלל אפילו ללמוד בתוך ביתו וכ"כ הב"ח דעיקר הטעם הוי שלא לבטל שינת שחרית שהוא עונג שבת לישן יותר בשחרית

וכתב החיי אדם והובא במ"ב סוף סק"ט דיהיה זהיר מאד לקום שעה ולפחות חצי שעה קודם קריאת השמש לביהכ"נ כדי שיהי' יוכל להכין עצמו להתפלל בצבור ובנקיות ע"כ, ולפי"ז נמצא דמי שמתפלל במנין קבוע כגון בשעה שמונה וכדו' כיון שממהר למלאכתו א"כ צריך הוא לקום שעה ולפחות ח"ש קודם כדי שיוכל להכין עצמו להתפלל כדבעי.

בש"ע בסעיף הראשון פוסק המחבר וכותב בזה"ל 'יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו שיהא הוא מעורר השחר' ומובן שלא נעים כלל אם תיכף בסעיף הראשון לא קיים...

מדברי כ"ק מרן רביה"ק ז"ע (בסידור קב הישר ע"ג): בתרומת המשכן כתיב והם הביאו אליו עוד נדבה בבוקר בבוקר ויש לרמוז בזה שהתורה היא נצחית שכל יום בבוקר בבוקר יש להביא נדבה לפני ה' והקרבת לה' הוא חלק משעת השינה שעדיין יש לאדם האפשרות לישון ואפשר שעדיין חסר לו זמן שינה אבל הוא מביאו כקרבת לפני ה' וכל יום כשהאדם מתגבר על יצרו וקם ממטתו הוא כמביא קרבן לפני השי"ת וכאשר קשה על האדם לקום יחשוב אני מביא עכשיו קרבן לפני ה' ובזה יתחזק לקום ממשכבו בזריזות עכ"ק.

וידועים דברי הרה"ק מוהר"ר מאיר מפרימישלאן ז"ע (הובא בספה"ק דברי יחזקאל) דיני השכמת הבוקר בש"ע יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו וכתב עלה הרמ"א בהג"ה ובשבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב ותימה מה ראה הרמ"א להסמיך ענין השכיבה לדיני ההשכמה ולדברי המחבר ופי" כי כונת הרמ"א לומר שהקימה תלויה בשכיבה וכמו ששוכב כן יקום כי השוכב כארי כלילה הוא יתגבר כארי לעמוד

ואסיים במ"ש בספה"ק עבודת עבודה (למו"ר מרן הרה"ק מטאהש ז"ע, דב"ק פ' נשא) צריך כל אחד למסור נפשו לילך לישן בזמן קבוע וכו' וכמו כן יקום באשמורת הבוקר בזמן קבוע ואף כשאירע מחמת איזה סיבה שלא ישן כלילה די הצורך לו עם כל זה ימסור נפשו לקום בזמן הקבוע וילמוד התורה באשמורת בעמקות וייגע עצמו שלא לישן בעת הלימוד אלא יעמוד על רגליו וילמוד במסירות נפש ואת השינה שחסרה לו ישלים בזמן אחר כי אז באשמורת הבוקר הוא עת רצון גדול לפעול בשמים כל מה שצריך לו וכו' עכ"ק.

דברי התעוררות להשכמת הבוקר

בספר לב אליהו להגאון רבי אליהו לופיאן בהקדמה מביא שם שפעם נכנס תלמידו אצלו בבוקר כדי להביא לו ארוחת בוקר, הבחין שרבו עייף מאוד ושאלו על סיבת הדבר, השיב הגאון מפני שאני רגיל לקום קודם עלות השחר שאלו שוב למה צריך להשכים בשעה מוקדמת כזו, הרי זמן תפלה בישיבה הוא בשעה שבעה בבוקר, השיבו הגאון איתא בספרים הקדושים כשבאים לעולם העליון ישאלו אם קיימו תורה ומצוות ומסתמא יענו הן ויביאו ד' חלקי שולחן ערוך וישאלו סעיף אחרי סעיף, וההתחלה תהיה ודאי משו"ע אורח חיים ואם כן הרי

בפרשת קריאת שמע בשכבך לובקומך
 דכיון שהקימה תלויה בשכיבה ועל כן
 ודברת בם דשכיבה קודם לודברת בם
 דקימה, ובוזה פי' נמי הכתוב והיה נכון
 לבוקר ועלית בבוקר אל הר סיני שתכין
 את עצמך בעוד לילה בשכבך על משכבך
 להשכמת הבוקר כי לא תהיה קימת
 הבוקר כדבעי אם לא תקדם לה הכנה
 מאמש עכד"ק.

בבוקר אבל השוכב כסוס כפרד כך הוא
 יקום בבוקר כסוס עכדה"ק, ובוזה פירש
 הגה"ק משינאווא זי"ע אם זכרתך על
 יצועי אז דייקא באשמורות אהגה בך אזכה
 לקום בבוקר לעבודת הבורא עכדה"ק.

ועפ"י הדברים האלה פי' כ"ק אדמו"ר
 מהרח"ם מנאדבורנא זצוק"ל (חותנו
 של מרן רביה"ק זי"ע) מה שהקדים הכתוב

